

Delegationen för jämställdhetsärenden

Mål för regeringsprogrammet

2023–2027

Tane

Delegationen för
jämställdhetsärenden

www.tane.fi

Delegationens för jämställdhetsärenden mål för regeringsprogrammet 2023–2027

SAMMANDRAG

- 1 Genom **reformen av den sociala tryggheten** främjas jämställdhet.
- 2 Inom fostran, utbildning och arbetsliv förebyggs **segregation** på grund av kön. Jämställdheten främjas genomgående i omvälvningen av arbetslivet. Genus- och jämställdhetsforskningens framtid tryggas.
- 3 För lika och likvärdigt arbete betalas **samma lön** oberoende av kön. Könrelaterade **skillnader i pensionsnivån minskas** med åtgärder för att uppnå lika löner.
- 4 Jämställdheten i familjerna och mellan olika familjeformer stärks. **Familjeledigheter som papporna tar ut utökas**. I alla åtgärder som gäller familjerna beaktas familjernas mångfald.
- 5 Det våldsförebyggande arbetet utvecklas systematiskt genom att skapa **bestående strukturer t.ex. för att stöda offer för könsrelaterat våld och människohandel**. Stödtjänsterna för våldsvärkare utökas och arbetet mot digitalt våld effektiveras.

Hur?

Bekanta dig med delegationens för jämställdhetsärenden **30** åtgärder och **13** förslag till lagstiftningsändringar för att uppnå målen.

Inledning

Den förbättrade jämställdheten i Finland är ett resultat av ett långvarigt samarbete och modiga beslut. Arbetet för ett jämställt och likvärdigt samhälle och tryggheten av rättigheterna förutsätter aktiva åtgärder även framöver. Regeringen bör förbinda sig att främja jämställdhet mellan könen i regeringsprogrammet, budgetprocessen och i alla viktiga reformer.

Regeringen säkerställer detta genom att:

- upprätta ett jämställdhetsprogram
- verkställa riktlinjerna i den jämställdhetspolitiska redogörelsen som riksdagen godkänner
- i sin politik övergripande beakta intersektionalitet och förebygga diskriminering på flera grunder
- utveckla och effektivera könskonsekvensbedömningen bl.a. i lagberedning
- utveckla könsmedveten budgetering.

Delegationens för jämställdhetsärenden mål för regeringsperioden 2023–2027 har samlats under fem rubriker. Tane räknar också upp flera viktiga lagstiftningsreformer och riktar blicken mot jämställdhetspolitikens framtid.

Var med och skapa en mer jämställd framtid!

#JämställdhetsVal

Tane Delegationen för
jämställdhetsärenden

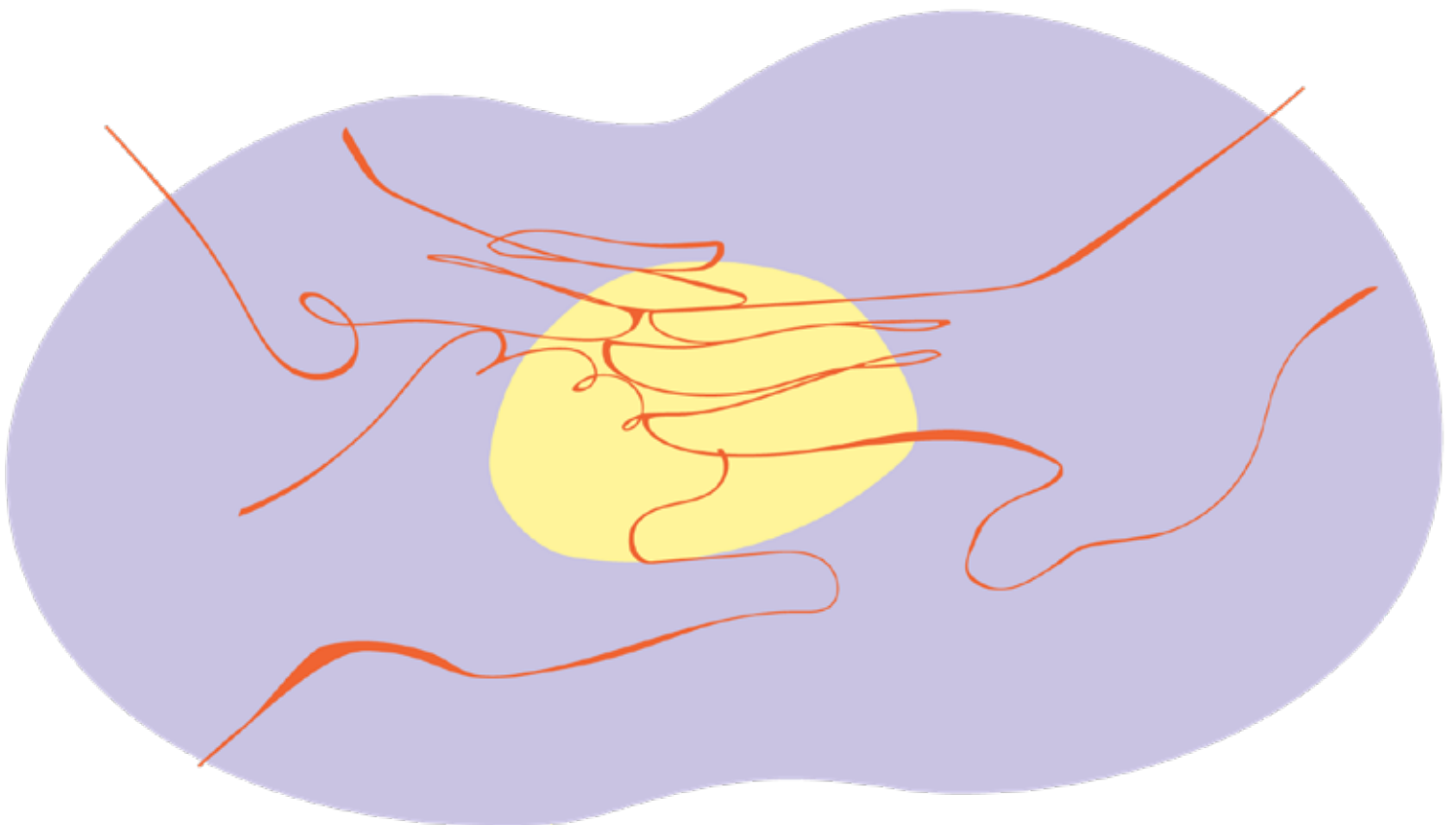
Delegationens för jämställdhetsärenden mål för regeringsprogrammet 2023–2027

Reformen av den sociala tryggheten

Mål: Genom reformen av den sociala tryggheten främjas jämställdhet.

Åtgärder

- Reformen av den sociala tryggheten genomförs med människan i fokus. De könsrelaterade konsekvenserna bedöms och resultaten av dem beaktas i alla skeden av reformen.
- I analysen av den sociala tryggheten för enskilda individer och hushåll bedöms alternativens könsrelaterade konsekvenser.
- I samband med att familjernas sociala trygghet och bostadsbidraget revideras stärks skilsmässofamiljernas ställning och förbättras möjligheterna till växelvist boende. För växelvist boende barn regleras ett likadant bostadsbidrag för båda hemmen så att båda hemmen behandlas jämlikt och likvärdigt.

Utbildning och arbetsliv

Mål: Inom fostran, utbildning och arbetsliv förebyggs segregation på grund av kön. Jämställdheten främjas genomgående i omvälvningen av arbetslivet. Genus- och jämställdhetsforskningens framtid tryggas.

Åtgärder

Utbildning, vetenskap och forskning

- Genusmedveten undervisning etableras bland annat genom att inkludera obligatoriska kurser som behandlar jämställdhet i småbarnspedagogiken och i lärarnas grundutbildning och fortbildning.
- Det inleds ett projekt inom ramen för statsrådets gemensamma utrednings- och forskningsverksamhet (VN-TEAS) för att reda ut om grundutbildningen och fortbildningen för yrkesutbildade inom småbarnspedagogiken och lärare i tillräcklig grad innehåller jämställdhets- och likabehandlingsteman.
- Inom småbarnspedagogiken sköts skyldigheten att genomföra jämställdhetsplanering bland annat genom att stärka personalens jämställdhetskunnande med fortbildning.
- De könsrelaterade konsekvenserna av den förlängda läroplikten följs upp.
- Inlärningsskillnader mellan könen minskas med effektivare åtgärder än för närvarande.
- I skolorna utvecklas sexualundervisning och undervisning i sexuell hälsa genom att stärka undervisningen om den sexuella självbestämmanderätten och samtycke bland annat så att Utbildningsstyrelsens läromaterial uppdateras och lärarna utbildas om det centrala innehållet i den nya sexualbrottslagstiftningen.
- Vetenskapspolitiken ansluts som en del av arbetet för att främja jämställdheten och hörandet av jämställdhetsexperter i beredningsarbetet utökas.

Avveckling av segregation och omvälvningen i arbetslivet

- Pojkar och män sporras att utbilda sig i kvinnodominerade branscher. Flickor och kvinnor sporras att utbilda sig i mansdominerade branscher.
- Genusrelaterad yrkesjargong avvecklas. Tjänstetitlar ändras så att de blir könsneutrala.
- Det skapas en bestående regional struktur för att avveckla segregation i skolan och i arbetslivet.
- Man låter göra en utredning av de könsrelaterade konsekvenserna av plattformarbete i Finland med beaktande av intersektionalitet.

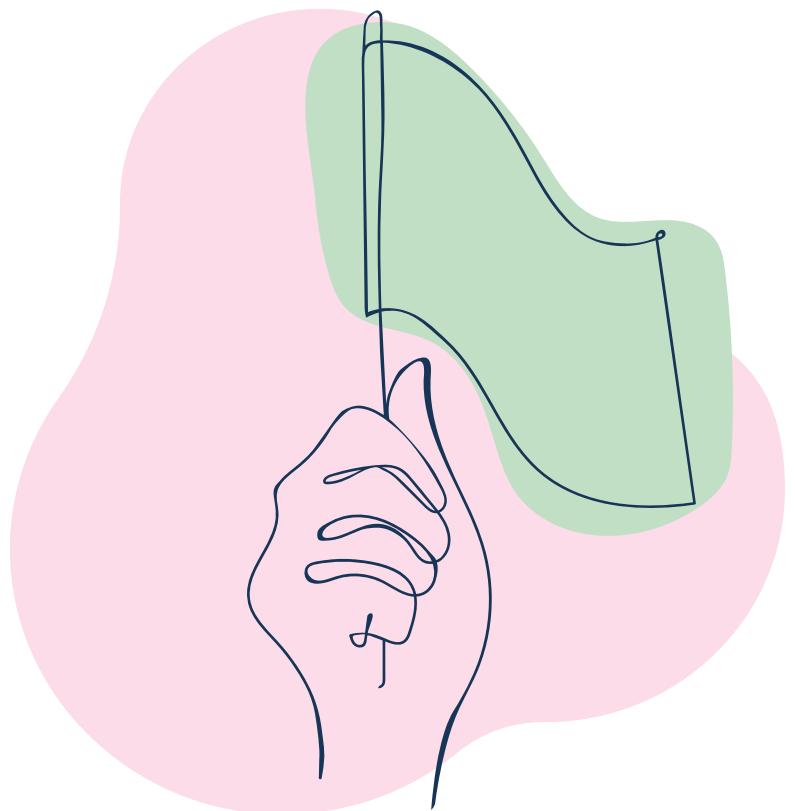
”De könsrelaterade konsekvenserna av den förlängda läroplikten följs upp.”

Jämställda löner

Mål: För lika och likvärdigt arbete betalas samma lön oberoende av kön. Könrelaterade skillnader i pensionsnivån minskas med åtgärder för att uppnå lika löner.

Åtgärder

- Arbetet för att främja en öppen lönepolitik fortsätter med beaktande av EU-kommissionens förslag till direktiv om löneinsyn.¹
- Det systematiska och målinriktade trepartssamarbetet fortsätter i syfte att främja lika löner med beaktande av förändringen i omvärlden.
- Kvinnornas karriärutvecklingar stöds och det säkerställs att det görs en icke-diskriminerande bedömning av arbetets svårighetsgrad i likvärdiga arbetsuppgifter.

---

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete tack vare insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer, COM (2021)93 final.

Familjer och ett jämlikt föräldraskap

Mål: Jämställdheten i familjerna och mellan olika familjeformer stärks. Familjeledigheter som papporna tar ut utökas. I alla åtgärder som gäller familjerna beaktas familjernas mångfald.

Åtgärder

- Familjeledighetsreformens inverkan på hur pappor tar ut ledigheter och på mammornas ställning på arbetsmarknaden följs upp.
- Det säkerställs att barnets intresse beaktas och det tryggas att skilsmässofamiljer i hela landet har tillgång till stödtjänster i syfte att främja ett jämlikt och jämställt föräldraskap.
- Det säkerställs att barnet kan hålla en levande kontakt med båda sina föräldrar.
- Tjänster avsedda för närståendevårdare tryggas och deras rätt till avlönad ledighet utreds.
- Det upprättas en redogörelse för lagstiftning som reglerar surrogatmoderskap för att möjliggöra jämlika, trygga och etiskt hållbara förhållanden vid surrogatmoderskapsarrangemang, där föderskans rättigheter garanteras.

”Jämställdheten i familjerna och mellan olika familjeformer stärks.”

Könsrelaterat våld

Mål: Det våldsförebyggande arbetet utvecklas systematiskt genom att skapa bestående strukturer t.ex. för att stöda offer för könsrelaterat våld och människohandel. Stödtjänsterna för våldsverkare utökas och arbetet mot digitalt våld effektivteras.

Åtgärder

- I budgetramen reserveras resurser för tjänster för våldsverkare och våldsoffer, inklusive skyddshem, öppenvårdstjänster och stödcentraler för offer för sexualbrott.
- Medvetenheten om könsrelaterat våld även mot män och människors möjligheter att använda skyddshemstjänster utökas.
- Medling vid våld i nära relationer frångås.
- Arbetet mot människohandel fortsätter och effektivteras bland annat genom att stabilisera den särskilda finansieringen av polisens nationella grupp som är specialiserad på människohandelsbrott och genom att i budgetramen reservera öronmärkt finansiering för en trygg och stödd inkvartering av människohandelsoffer.
- Det upprättas ett tväradministrativt åtgärdsprogram mot människohandel, ett program för förebyggande av våld mot kvinnor samt ett regnbågspolitiskt åtgärdsprogram.
- Välfärdsområdena erbjuds möjlighet att med hjälp av särskild finansiering utveckla nya bestående åtgärder i syfte att främja grupper i särskilt utsatt ställning, såsom tillgång till nödvändiga tjänster för offer för människohandel och våld i nära relationer.
- Totalreformen av sexualbrottslagstiftningen verkställs genom att utbilda poliser, åklagare, domare och andra aktörer som verkställer lagen om den nya lagens innehåll.
- Digitalt våld, hatretorik och riktade trakasserier förebyggs bland annat genom att säkerställa att det finns stödtjänster med låg tröskel även framöver och genom att utöka polisens och åklagarens förståelse för den digitala dimensionen av könsrelaterat våld.

Behov av ändringar i lagstiftningen

- Det görs en omfattande tväradministrativ utredning om hur jämställdhetslagen fungerar då det gäller främjandet av jämställdhet, förbud mot diskriminering och övervakning av rättskyddet.
- De könsrelaterade konsekvenserna tas med som en del av bedömningen av grundtrygghetens tillräcklighet (4 a § i lagen om folkpensionsindex).
- Straffskärpningsgrunderna enligt artikel 46 i Istanbulkonventionen tas in i strafflagen.
- Våld mot kvinnor och våld i nära relationer begränsas genom lagstiftning att stå utanför medling i brottmål.
- Mervärdesskatt på mens- och inkontinensskydd slopas.
- Det stiftas om avgiftsfria preventivmedel för personer under 25 år.
- Ett omnämnande om människohandelsoffer tas in i 11 § i socialvårdslagen.
- Barnens rättigheter tryggas i translagen.
- Icke-brådskande, medicinskt icke-nödvändiga könsoperationer av interkönade barn förbjuds.
- Det stiftas en särskild lag för att förbättra tillgången till tjänster för offer för människohandel.
- Köp av sex förbjuds i enlighet med den nordiska modellen.
- Finlands abortlagstiftning revideras så att den havande själv kan fatta beslut om avbrytandet av havandeskap fram till den tolfte graviditetsveckan. Kravet på två läkarutlåtanden frångås.
- Förebyggande åtgärder och verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan definieras noggrannare i lagen om företagshälsovård på så sätt att stödjandet av det psykiska välbefinnandet och den mentala hälsan säkerställs i form av lagstadgade företagshälsovårdstjänster.

Jämställdhetspolitikens framtid

Jämställdhets- och likabehandlingsarbetet utvecklas långsiktigt och det allokeras tillräckliga resurser för detta arbete.

Jämställdhetsutvecklingen följs upp.

De ändrade verksamhetsförutsättningarna beaktas i jämställdhetspolitiken och jämställdhetsperspektivet hålls aktivt framme för att säkerställa jämställdheten.

- Det görs förberedelser för långtidseffekterna av coronakrisen och andra kommande pandemier. Jämställdhetsperspektivet beaktas i återuppbyggnaden efter coronakrisen.
- Fullföljandet av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna tryggas.
- Det förutsätts en mångfald av beslutsfattare som tar ställning till hållbar utveckling och klimatpolitiken, och de könsrelaterade konsekvenserna av klimatförändringen beaktas.
- Den könsrelaterade ojämställdheten som digitaliseringen producerar och upprätthåller, t.ex. den mycket segregerade arbetsmarknaden i Finland, avhjälps genom aktiva åtgärder och utveckling av lagstiftningen.
- Diskriminering som teknologin upprätthåller och producerar förebyggs genom att säkerställa en mångfald av designers och utvecklare av artificiell intelligens, algoritmer och robotisering.
- Finlands försvar utvecklas genom att utöka jämställdheten och genom att ingripa vid sexuella trakasserier inom försvarsmakten.
- De parti- och statsövergripande samarbetet för att främja jämställdhet och likabehandling stärks och för att förhindra en starkare rörelse som motsätter sig sexuella och könsminoriteters rättigheter.
- Jämställdhetsfrågor i anslutning till könsminoriteter främjas t.ex. genom att reda ut alternativ som respekterar självbestämmanderätten i syfte att stärka det juridiska könet för icke-binära personer.
- Jämställdhetsorganisationernas och -myndigheternas finansiering säkerställs i budgetramen och de bestående anslagen för de viktigaste myndigheterna, t.ex. jämställdhetsombudsmannen, utökas med beaktande av deras utvidgade uppgifter.
- Jämställdheten följs upp regelbundet bland annat genom utnyttjande av indikatorer.